

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Torgarden, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Bjørn Rangbru
Miljøvernavdelingen

Innvalgstelefon
73 19 92 03

Vår dato
02.10.2017
Deres dato
02.10.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2017/5466-433.52
Deres ref.
Kai Børge Amdal

Holtålen kommune
Bakkavegen 1
7380 ÅLEN

Vedtak - forlengelse av fellingstillatelse for 1 bjørn - Midtre Gauldal, Holtålen, Selbu og Tydal kommuner

Midtre Gauldal kommune v/Kai Børge Amdal søkte mandag 2. oktober 2017 om tillatelse til felling av en skadevoldende bjørn. Ut fra en samlet vurdering av situasjonen finner Fylkesmannen grunnlag for å tillate skadefelling av én (1) bjørn, gjeldende for deler av Holtålen, Tydal, Selbu og Midtre Gauldal kommuner. Tillatelsen er for perioden 3.10.2017 til og med 9.10.2017. Øvrige vilkår for tillatelsen er gitt i dette brev. Vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages.

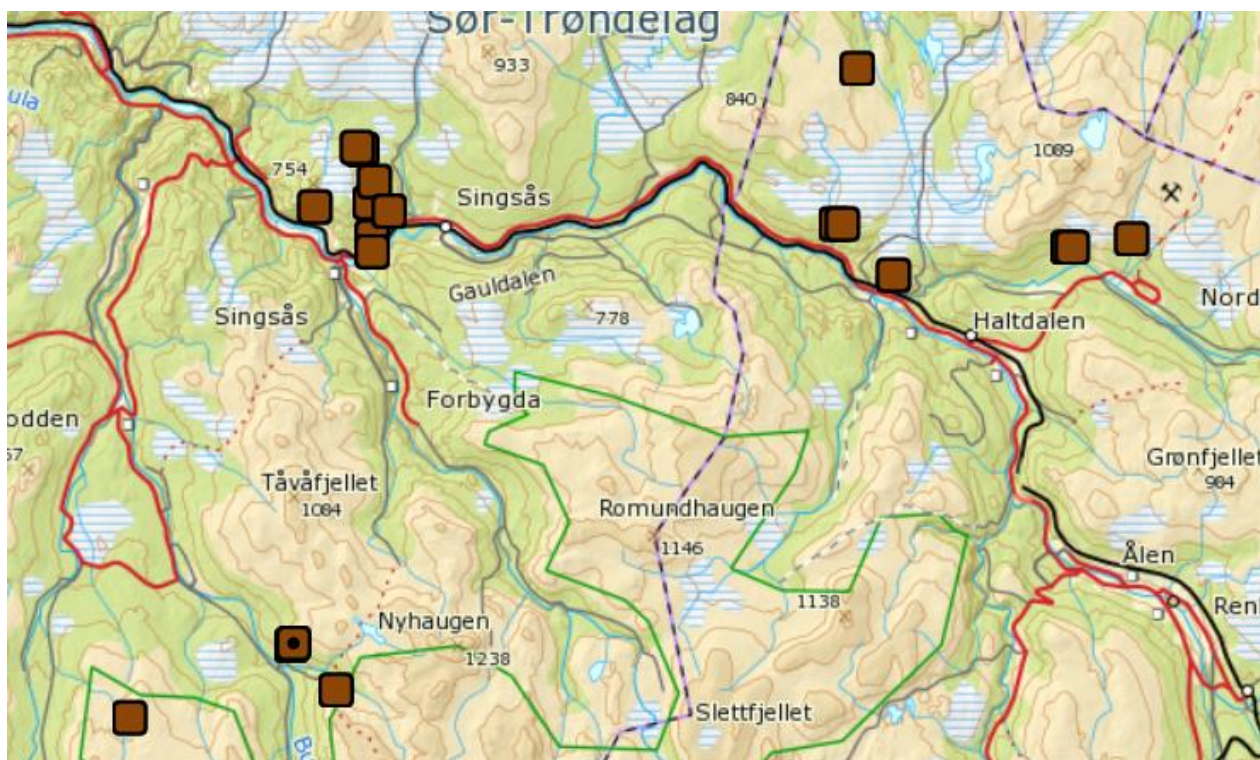
Vi viser til muntlig søknad fra Midtre Gauldal kommune v/ Kai Børge Amdal 2.10.2017 der det ble søkt om tillatelse til skadefelling av bjørn.

Bakgrunn

Holtålen, Tydal, Selbu og Midtre Gauldal kommuner er del av et interkommunalt samarbeid om felling av rovvilt. Det er avtalt at tillatelser til felling av bjørn, ulv, jerv og gaupe som gis til de samarbeidende kommunene skal rettes til Holtålen kommune. Holtålen kommune har vertskapsrollen og administrerer arbeid med søknader, rapporteringer og utbetaling av godtgjørelser for fellingspersonell mv.

Natt til den 29.9.2017 ble en sau med radiobjelle drept av bjørn ved Singsås nord for Gaula i Midtre Gauldal kommune. I følge kommunen er mye av sauene sanket ned, men den usedvanlige varme høsten har gitt godt høstbeite og det er fortsatt en del sau igjen i marka. Flere av de påviste skadene er nært innmark hvor det går nedsanket sau. Dersom bjørnen ikke blir felt antar kommunen at den vil gå i hi i området med fare for ytterligere skader i 2018. De henviser til at det er påvist skader i dette området fra juni til ut september. Området er prioritert beiteområde. Med bakgrunn i situasjonen ba Midtre Gauldal kommune Fylkesmannen om å vurdere å forlenge en tillatelse til felling av den skadegjørende bjørnen.

I tillegg til den nylig påviste skaden er det i perioden fra 26.6 - 20.9 påvist i alt 18 sau og lam drept av bjørn i kommunene Midtre Gauldal og Holtålen. Fylkesmannen har iverksatt fellingsforsøk ved flere anledninger, men uten at bjørn har blitt felt.

Området hvor 19 sau er tatt av bjørn sommeren 2017 (kilde Rovbase).

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Fylkesmannens vedtak i saken.

Betingede fellingstillatelser bjørn

Miljødirektoratet vedtok den 1.6.2017 en kvote for betingede fellingstillatelser for brunbjørn. Direktoratet har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som bjørn har påført husdyr- og tamreinnæringen jf. prinsippet om arealdifferensiert forvaltning og på det grunnlag fastsatt en kvote for skadefelling.

Myndigheten til å fatte vedtak om felling er delegert til Fylkesmannen. Betingede fellingstillatelser kan iverksettes i flere områder samtidig. Kvoten er satt til 5 brunbjørner innenfor rovviltregion 5, 6, 7 og 8, gjeldende for perioden fra 1. juni 2017, til 15. oktober 2017. Gjenværende kvote er 3 bjørner.

Om godtgjøring for skadefellingsforsøk

Godtgjøring for fellingsforsøk reguleres av rovviltforskriften § 9a, samt kommentarene til rovviltforskriften § 9a. Det følger av forskriften at der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Vi minner om at deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15.

Fylkesmannen vil yte tilskudd til godtgjøring for de som deltar i skadefellingsforsøk innenfor de rammer som fremgår av rovviltforskriften §§ 9 og 9a. I henhold til kommentarene til rovviltforskriften § 9a kan kommunen

betale ut godtgjøring inntil døgnseten (kr 1600.-) pr. deltaker etter rapport (timelister) fra fellingsleder (døgnseten ble økt av KLD 7.6.2017). I tillegg til fastsett døgnset skal kommunen også beregne feriepengar og arbeidsgiveravgift, og dette kan bli dekket innenfor rammen av tilskuddet fra Fylkesmannen.

Videre dekker Fylkesmannen direkte, dokumenterte utgifter som medlemmer av fellingslaget har i forbindelse med fellingsforsøket jf. rovviltforskriften § 9. Det settes en øvre ramme på 30 000,- til dekking av direkte og dokumenterte utgifter jf. § 9.

Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en samlet økonomisk ramme på inntil kr 90 000,- av midlene til forebyggende og konfliktdempende tiltak til utbetaling av kompensasjon til deltakere som deltar i fellingsforsøket jf. rovviltforskriften §§ 9 og 9a.

Søknaden om tilskudd til dekning av utgifter skal fremsettes for Fylkesmannen via elektronisk søknadssenter. Vi ber om at søknad om dekning av utgifter i forbindelse med tillatelsen fremmes for Fylkesmannen snarest etter tillatelsen er utløpt. For mer informasjon om godtgjørelse vises det til veileder til rovviltforskriften og brev fra Miljødirektoratet om "Kvote for betinget skadefelling for brunbjørn og gaupe" datert 1.6.2017. (Kan hentes frem på www.miljovedtak.no)

Fylkesmannens vurdering av søknaden

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Av den gjeldende forvaltningsplanen for region 6, fremgår det at en ikke har mål om en ynglende bestand av bjørn i Sør-Trøndelag.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Denne tillatelsen bygger på Miljødirektoratet sitt vedtak om betingede skadefellingstillatelser for brunbjørn av 1.6.2017. Der vurdering av et uttak av inntil 5 individer av brunbjørn i regionene 5, 6, 7 og 8 sin påvirkning på naturmangfoldet er grundig belyst. Direktoratet har kommet til at et uttak av inntil 5 bjørner i regionene 5, 6, 7 og 8 ikke vil sette den nasjonale bjørnebestanden i fare. Dette under forutsetning av at det i størst mulig grad unngås å felle binner. *De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinne felles, skal være iverksatt.*

Ut fra kunnskap om brunbjørn sitt spredningsmønster og biologi anses det som overveiende sannsynlig at det skadevoldende individet er en hannbjørn. Det er registrert få binner i Sør-Trøndelag tidligere, og Fylkesmannen anser

sannsynligheten for å felle binne i det aktuelle området som liten. Fylkesmannen henviser til direktoratets vedtak av 1.6.2017 for ytterligere vurderinger av uttakets påvirkning på bjørnebestanden i regionen.

Det følger av forvaltningsplanen for region 6 at det i det aktuelle området ikke er mål om yngling av bjørn. Og at en gjennom geografisk differensiering ønsker å begrense skadene på husdyr og tamrein så langt som mulig. Likeledes er det i rovviltforliket poengtert at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Og at det i områder uten mål om yngling skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt - uavhengig av om bestandsmålet er oppnådd. Det fremgår også av forvaltningsplanen for region 6 at det i områder uten mål om ynglinger av bjørn skal være en vesentlig lavere terskelen for uttak av skadegjørende bjørn, enn innenfor områder med mål om yngling.

Miljødirektoratet har gitt Fylkesmannen myndighet til å iverksette skadefelling av bjørn dersom skadesituasjonen tilsier det. Dette under forutsetning av at Fylkesmannen i hvert enkelt tilfelle skal gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i rovviltforskriften § 9, jf. § 1 og § 6.

Områdets betydning som beitemark

Det ble i følge tall fra organisert beitebruk for 2016, sluppet 17 479 sau og lam i Midtre Gauldal, 6939 i Holtålen, 5658 i Selbu, og 636 i Tydal kommune. Vi antar at omfanget av sau på beite i området er på omtrent det samme nivået i 2017. Området vurderes som et viktig beiteområde for sau. Området er også dels innenfor området til Riast/Hylling reinbeitedistrikt som har et øvre reintall på 5200 tamrein i vinterflokk.

Skadenes omfang og utvikling

I perioden 26.06 – 29.9 er det påvist i alt 19 sauer drept og skadet av bjørn, i Midtre Gauldal og Holtålen. Skaden i Midtre Gauldal 29.9 var fersk. Det påviste skadeomfanget av bjørn i det aktuelle området var begrenset på vedtakstidspunktet, men det er påvist kontinuerlig skader i området over en lengre periode. Og erfaring fra andre områder er at bjørn kan forårsake mye skade på bufe på kort tid. Skadesituasjonene ble vurdert som pågående.

Potensialet for fremtidige skader

Storparten av sauene i området er nå sanket og befinner seg på innmarksbeite. Og potensialet for fremtidig skade inneværende sesong i utmark er følgelig begrenset. Det er per i dag ikke påvist skade av bjørn på sau som har befunnet seg på innmarksbeite i området, inneværende år. Men det er registrert at bjørn har tatt dyr på innmark i området tidligere sesonger. Det aktuelle individet har tatt sau tett opp til innmark. Faren for at individet som har tatt sau i områdene tett opptil innmarksbeitene, også kan komme til å ta dyr på innmark er til stede. Selv om vi mener at sannsynligheten for tap av dyr som går bak gjerder må anses å være betydelig mindre enn for dyr som oppholder seg i utmark.

Dersom bjørnen ikke blir felt antar Midtre Gauldal kommun at bjørnen vil gå i hi i området. Kommunen mener det da er fare for ytterligere skader i 2018. Fylkesmannen er enig i denne vurderingen.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Det er tidligere innvilget tilskudd til forsterket tilsyn og bruk av kadaverhunder til Camilla Fyhn, samt Haltdalen beitelag, Selbu sau og Geit og Tydal Sau og Geitavlslag. Men det forsterkede tilsynet vil nok i liten grad klare å avverge skade fra bjørn, men det kan bidra til at skade oppdages.

Det går mot slutten av beitesesongen og det å få sanket heim alle dyr som befinner seg i utmark, til inngjerdet beite vil trolig bidra til å redusere faren for tap. Samtidig er beiteområdet et område med relativt uoversiktlig skogsbeite, der det å få til en effektiv sanking ikke er helt enkelt. Fylkesmannen har oppfordret til at det blir gjennomført en effektiv sanking i området.

Det er vanskelig å finne gode forebyggende tiltak som kan virke avbøtende mot skade av bjørn i det aktuelle beiteområdet der det er sluppet store mengder sau på utmark, foruten å forsøke å felle bjørnen.

Konklusjon

Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, anser Fylkesmannen at det ikke foreligger annen tilfredsstillende løsning i det aktuelle området enn felling av bjørn. Et slikt uttak er vurdert til ikke å være til skade for bjørnebestandens overlevelse, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for bjørn, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4, jf. vedtak fra Miljødirektoratet av 1.6.2017. Fylkesmannen anser potensialet for videre tap i det aktuelle området som betydelig. Ut fra dette og med vekt på prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, finner vi grunnlag for å iverksette fellingstillatelse på en bjørn i det aktuelle området for å forhindre videre tap.

Vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, brev fra Miljødirektoratet av 1.6.2017 og med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen tillatelse til felling av en (1) brunbjørn i Sør-Trøndelag, avgrenset til området slik det fremkommer av vilkårene nedenfor.

Vilkår for tillatelsen er gitt i dette brev.

Følgende vilkår gjelder for fellingstillatelsen

1. Alle som deltar i fellingsforsøket skal være kjent med vedtak og vilkår før fellingsforsøk iverksettes, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
2. Fellingsområdet avgrenses til områdene nord og øst for elva Gaula i Midtre Gauldal og Holtålen kommuner og områdene sør og vest for Rv 705 i Selbu og Tydal kommuner.
3. Fellingstillatelsen gjelder i tidsrommet 2.10.2017 til og med 9.10.2017.
4. Skadefellingstillatelsen gis til Holtålen kommune. Holtålen kommune er ansvarlig for å etablere et fellingslag, og utpeke en fellingsleder. Det

forutsettes at en forholder seg til de personene som er oppnevnt til å delta på skadefelling i de kommunale/interkommunale fellingslagene i de samarbeidende kommunene.

5. Det skal bare benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstillter kravene til jakt på bjørn, jf. forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt og fangst.
6. Jeger som deltar i fellingsforsøket skal ha avlagt skyteprøve for storvilt senest i 2016.
7. Bruk av hund under skadefelling er tillatt. Evt. nødvendig unntak fra sikringsreglene i hundeloven kan gis av kommunen.
8. Binne med unge(r), samt hennes unger (uansett alder) er unntatt fra denne fellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt.
9. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelse gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
10. Felling eller forsøk på felling/ påskyting av bjørn skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen på telefonnummer 900 65 298 og politiet. Dersom bjørn skadeskyles, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
11. Bjørn felt i medhold av tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Døde rovvilt skal håndteres i henhold til instruks for ivaretagelse av felt rovdyr (vedlagt, finnes også på: http://www.rovdata.no/portals/rovdata/dokumenter/instrukser/Ivaretagelse_dode_rovdyr.pdf). Frakt og oppbevaring av felt vilt avklares nærmere med Fylkesmannen tlf. 900 65 298.
12. Fellingsleder skal melde kort om gjennomføringen av fellingsforsøket til Fylkesmannen minimum annethvert døgn. Meldingen kan gis i form av en SMS til tlf. nr. 900 65 298.
13. Det settes av en økonomiskramme på inntil kr 90 000,- til utbetaling av kompensasjon til deltakere som deltar i fellingsforsøket jf. §§ 9 og 9a i rovviltforskriften. Inntil kr 30 000,- av rammen kan benyttes til dekning av direkte og dokumenterte utgifter jf. § 9. Søknad om dekning av utgifter i forbindelse med tillatelsen skal sendes Fylkesmannen via elektronisk søknadssenter, snarest etter tillatelsens utløp.
14. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Saksopplysninger

Dette vedtaket kan etter reglene i forvaltningsloven påklages, innen 3 uker etter at avgjørelsen er mottatt/ gjort tilgjengelig på www.miljøvedtak.no. En eventuell klage rettes til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen. Klagen skal

nevne det vedtak som klagen gjelder og nevne den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og eventuelle opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Alle vedtak som angår felling av fredet rovvilt blir gjort tilgjengelig på www.miljøvedtak.no. De som ønsker å motta vedtak som angår felling av fredet rovvilt kan abonnere på vedtakene der og dermed få de tilsendt per e-post fortløpende. Abonnementet kan avgrensnes til bestemte områder.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Bjørn Rangbru
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Instruks døde rovdyr

Kopi:			
Selbu kommune	Gjelbakken 15	7580	SELBU
Holtålen lensmannskontor	postboks 35	7361	RØROS
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0032	OSLO
Midtre Gauldal kommune	Rørrosveien 11	7290	STØREN
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Tydal kommune		7590	TYDAL
Rovviltnemnda i Region 6	v/ Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	7734	STEINKJER
Selbu og Tydal lensmannskontor	Meboden	7581	SELBU
Midtre Gauldal lensmannskontor	Svartøya 19A	7290	STØREN